

Konsekvensutredning

Allmänt

Beskrivning av problemet och vad man vill uppnå

I Sverige är grundprincipen att viltskador på egendom främst ska förebyggas genom jakt och andra förebyggande åtgärder. Trots detta sker skador som orsakas av vilt. Skador på fångad fisk och fiskeredskap orsakas framförallt av säl.

Genom viltskadeanslaget (1:7) ap.3 ska Havs- och vattenmyndigheten bland annat fördela medel till länsstyrelserna som ska användas till att ersätta den som drabbats av skada på fångad fisk och fiskeredskap av säl.

Länsstyrelserna ska enligt 3 § (HVMFS 2022:20) varje år ta emot ansökningar från yrkesfiskare som drabbats av skada på fångad fisk och fiskeredskap av säl.

Havs- och vattenmyndigheten har sedan den 1 januari 2016 bemyndigande i 13 § andra stycket viltskadeförordningen (2001:724) att meddela föreskrifter om ersättning för skada av vilt på fisk och fiskeredskap.

EU-kommissionen har tagit bort kopplingen mellan de minimis-reglerna och ersättning till yrkesfisket för skada av vilt. Ersättningen har i stället godkänts genom gruppundantaget i Kommissionens förordning (EU) 2022/2473 av den 14 december 2022 genom vilken vissa kategorier av stöd till företag som är verksamma inom produktion, beredning och saluföring av fiskeri- och vattenbruksprodukter förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

Havs- och vattenmyndigheten har nu tagit fram förslag på uppdaterade föreskrifter som anpassats till de nya reglerna. Förslaget innehåller följande förändringar;

- Takbeloppet enligt de minimis-reglerna tas bort.
- I gruppundantagandet, kap 1, art 4 2, anges dessutom krav på att mottagaren av stöd ska följa den gemensamma fiskeripolitikens regler samt att stödet ska återbetalas om det visar sig att stödmottagaren inte följer dessa regler. Kraven framgår indirekt av 11 b § viltskadeförordningen (2001:724) och vi väljer att göra ett förtydligande i vår föreskrift om detta. Mer utvecklat kommer kravet att lyftas i Havs- och vattenmyndighetens rutiner, anvisningar och beslut om bidrag.

De ändrade föreskrifterna föreslås träda i kraft den 1 januari 2024.

Beskrivning av alternativa lösningar för det man vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd

Viltskadeförordningen (2001:724) ändrades den 30 juni 2023 och anpassades till de nya reglerna. Övergångsbestämmelser infördes för skadeersättningen som utbetalats till länsstyrelserna under innevarande år 2023 som ersätter rapporterade skador från fiskeåret 2022.

Om Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter inte anpassas till det nya regelverket finns det risk för att ersättning utbetalas till en yrkesfiskare som inte följer den gemensamma fiskeripolitikens regler.

Det finns därför inget alternativ till att ändra föreskrifterna så att de nya reglerna implementeras på ett korrekt sätt.

Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

De som berörs av regleringen är följande;

- yrkesfiskare som ansöker om bidrag för viltskada orsakad av säl
- länsstyrelserna som handlägger ansökningar och beslutar om bidrag

Uppgifter om vilka kostnadsrämsiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen

Bedömningen är att de föreslagna ändringarna inte medför några kostnadsrämsiga konsekvenser för länsstyrelserna.

För den yrkesfiskare som inte följer den gemensamma fiskeripolitikens regler kan förändringarna innebära att ersättningen för skada av vilt på fångad fisk och fiskeredskap uteblir.

Effekterna av en utebliven ersättning beror på den enskilda fiskarens förutsättningar. I värsta fall kan det innebära att verksamheten drabbas så att den inte kan drivas vidare.

Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

Enligt 13 § andra stycket viltskadeförordningen (2001:724) får Havs- och vattenmyndigheten meddela föreskrifter om ersättning för skada av vilt på fisk och fiskeredskap.

Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Regleringen överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen.

Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

De ändrade föreskrifterna föreslås träda i kraft den 1 januari 2024 samtidigt som övergångsbestämmelserna i viltskadeförordningen (2001:724) upphör att gälla. De ändrade föreskrifterna är då tillämpliga inför nästa års handläggning och beslut om ersättning för viltskada på fångad fisk och fiskeredskap.

Havs- och vattenmyndigheten lämnar information till länsstyrelsen i samband med de ändrade föreskrifternas remissrunda samt under ordinarie Handläggarräff med berörda sällskade-handläggare på länsstyrelserna.

Företag

Regleringen bedöms få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga och/eller villkor i övrigt.

Beskrivning av antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen

Nedan tabell visar antalet fartyg¹ som möjligtvis berörs av regleringen. År 2021 var det 618 fartyg som fiskade ca 2 993 ton till ett värde av ca 158 miljoner kronor. Fartygen hade under perioden ett förädlingsvärde på nästan 78,6 miljoner kronor och redovisade ett negativt bruttoreultat. Fartygen förser ca 809 personer med arbete vilket uppskattas till 252 heltidsekvivalenter (HTE).

	2019	2020	2021
Fartyg (antal)	563	589	618
Infiskad vikt (ton)	4 077	3 458	2 993
Infiskat värde (tkr)	161 308	150 149	158 001
Förädlingsvärde (tkr)	87 401	78 362	78 575
Bruttoreultat (tkr)	3 129	-6 991	-8 833
Antal arbetande	761	805	809
Antal heltidsekvivalenter (HTE)	266	269	252

Beskrivning av vilken tidsåtgång regleringen kan föra med sig för företagen och vad regleringen innebär för företagens administrativa kostnader

Regleringen innebär ingen förändring för företagen då ansökningsförfarandet inte ändrats från tidigare.

Beskrivning av vilka andra kostnader den föreslagna regleringen medför för företagen och vilka förändringar i verksamheten som företagen kan behöva vidta till följd av den föreslagna regleringen

Effekten för den som inte längre kan söka bidraget, på grund av reglerna som utesluter den yrkesfiskare som inte följer den gemensamma fiskeripolitikens regler, är att fiskaren själv får stå för hela inkomstbortfallet på den skadade fisken samt kostnaden på det skadade redskapet.

¹ Uppgifter insamlade enligt:

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2017/1004 av den 17 maj 2017 om upprättande av en unionsram för insamling, förvaltning och användning av data inom fiskerisektorn och till stöd för vetenskaplig rådgivning rörande den gemensamma fiskeripolitiken och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 199/2008.

KOMMISSIONENS DELEGERADE BESLUT (EU) 2021/1167 av den 27 april 2021 om upprättande av det fleråriga unionsprogrammet för insamling och förvaltning av biologiska, miljörelaterade, tekniska och socioekonomiska data inom sektorerna för fiske och vattenbruk från och med 2022.

KOMMISSIONENS GENOMFÖRANDEBESLUT (EU) 2021/1168 av den 27 april 2021 om fastställande av en förteckning över obligatoriska forskningsstudier till havs och tröskelvärden som en del av det fleråriga unionsprogrammet för insamling och förvaltning av data inom sektorerna för fiske och vattenbruk från och med 2022.

Beskrivning av i vilken utsträckning regleringen kan komma att påverka konkurrensförhållandena för företagen

Den som själv måste stå för inkomstbortfallet av den skadade fisken och kostnaden för skadade redskap hamnar i ett sämre läge än den som erhåller bidrag för skada av vilt.

Beskrivning av hur regleringen i andra avseenden kan komma att påverka företagen

Inga i dagsläget kända andra effekter.

Beskrivning av om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning

Bidraget som föreskriften reglerar är viktigt för de mindre fiskeriföretagen. Ett undantag från regeln att yrkesfiskare som inte följer den gemensamma fiskeripolitikens regler inte ska kunna erhålla bidrag bedöms ändå inte kunna ges då detta skulle gå emot det EU-regelverk som utgör grunden för beslut om ersättning.

Samråd

Beskrivning av ett eventuellt tidigt samråd

Samråd hölls med länsstyrelsens så kallade sällskadegruppen på länsstyrelsen den 17 april 2023 för att inhämta synpunkter om konsekvenserna av de ändrade reglerna.

Kontaktperson

Ange vem som kan kontaktas vid eventuella frågor

För eventuella frågor kontakta:

Pia Ovik, Fiskeriuppföljningsenheten, pia.ovik@havochvatten.se, eller

Maria Eriksson, Juridiska enheten, maria.eriksson@havochvatten.se.